

Sveriges Kristna Råd
Christian Council of Sweden

svenska
missionsrådet

Kristet vittnesbörd i en mångreligiös värld

Rekommendationer för uppförande

Kyrkornas världsråd
Påvliga rådet för interreligiös dialog
Evangeliska världssalliansen

Kristet vittnesbörd i det mångreligiösa Sverige

Som kristna är vi kallade att vittna om Kristus. Vi lever i ett mångkulturellt samhälle och det ställer krav på oss att bidra till att göra vårt land rättvist och tryggt för alla. Detta är en del av vår gemensamma kallelse. Därför är det angeläget att vi framför vårt vittnesbörd på ett klokt, respektfullt och etiskt godtagbart sätt.

Kyrkornas världsråd, Påvliga rådet för interreligiös dialog och Evangeliska världssalliansen, 90 procent av världens kristna, står bakom det ekumeniska dokumentet *Kristet vittnesbörd i en mångreligiös värld. Rekommendationer för uppförande*, som publicerades den 28 juni 2011.

Rekommendationerna är generellt skrivna och behöver konkretiseras i varje samhälle. Sveriges Kristna Råd och Svenska missionsrådet står bakom den här översättningen till svenska. Syftet är att vägleda kyrkornas medlemmar i att bygga respektfulla relationer till människor som tillhör olika religioner likaväl som till dem som inte bekänner sig till någon religion.

Sveriges Kristna Råd och Svenska missionsrådet uppmanar medlemskyrkorna respektive medlemsorganisationerna att reflektera över rekommendationerna och hur dessa kan tillämpas i konkreta situationer.

Eva Christina Nilsson
Generalsekreterare
Svenska missionsrådet

Lennart Molin
Tf generalsekreterare
Sveriges Kristna Råd

Förord

Mission utgör en del av kyrkans väsen. Att förkunna Guds ord och bära vittnesbörd till världen är väsentligt för varje kristen. Det är samtidigt nödvändigt att detta sker med full respekt för och kärlek till alla människor enligt evangeliets principer.

Medvetna om spänningarna mellan människor och samhällen med olika religiösa övertygelser och skilda tolkningar av det kristna vittnesbördet har Påvliga rådet för interreligiös dialog (PCID), Kyrkornas världsråd (WCC) och, på inbjudan av WCC, Evangeliska världsalliansen (WEA) mötts under en femårsperiod för att reflektera och utarbeta detta dokument. Syftet är att ge några rekommendationer för uppförande när det gäller det kristna vittnesbördet världen över. Detta dokument är inte avsett att vara ett teologiskt uttalande om mission utan lyfter fram praktiska frågor kring det kristna vittnesbördet i en mångreligiös värld.

Avsikten med detta dokument är att uppmuntra kyrkor, kristna råd och missionsorganisationer att reflektera kring sin nuvarande praxis och att använda rekommendationerna för att utarbeta egna riktlinjer för vittnesbörd och uppdrag bland dem som har olika religioner eller inte bekänner sig till någon religion. Förhoppningen är att kristna världen över ska studera detta dokument i ljuset av sin egen praxis när de vittnar om sin tro på Kristus såväl i ord som i handling.

Utgångspunkt för kristet vittnesbörd

1 För kristna människor är det både ett privilegium och en glädje att ge skäl för det hopp de bär på och att göra detta med varsamhet och respekt (jfr 1 Pet 3:15).

2 Jesus Kristus är det främsta vittnesbördet (jfr Joh 18:37). Kristet vittnesbörd betyder alltid att ta del i hans vittnesbörd, som innebär att förkunna Guds rike, tjäna medmänniskan och ett totalt självutgivande, även om denna handling leder till korset. På samma sätt som Fadern sände Sonen i den heliga Andens kraft, så är de troende sända med uppdraget att vittna genom ord och handling, i kärlek till den treenige Guden.

3 Det exempel och den lära som Jesus Kristus och den tidiga kyrkan har gett måste vara vägledande för kristen mission. Under två årtusenden har kristna försökt att följa Kristi väg genom att dela med sig av det glada budskapet om Guds rike (jfr Luk 4:16-20).

4 Det kristna vittnesbördet i en pluralistisk värld innefattar dialog med människor av annan tro och kultur (jfr Apg 17:22-28).

5 I vissa sammanhang finns svårigheter, hinder eller till och med förbud att leva ut och förkunna evangeliet. Ändå har de kristna fått i uppdrag av Kristus att i solidaritet med varandra troget fullfölja sitt vittnesbörd om Honom (jfr Matt 28:19-20; Mark 16:14-18; Luk 24:44-48; Joh 20:21; Apg 1:8).

6 Om kristna använder otillbörliga missionsmetoder genom bedrägliga och påtvingande medel när de utför uppdraget, förråder de evangeliet och kan åstadkomma lidande för andra. Sådana misstag kräver ånger och påminner oss om vårt behov av Guds ständiga nåd (Rom 3:23).

7 Fastän de kristna har ansvar att vittna om Kristus, bejakar de att omvändelsen ytterst är ett verk av den heliga Anden (jfr Joh 16:7-9; Apg 10:44-47). De bekänner att Anden blåser vart den vill på ett sätt som ingen människa har kontroll över (jfr Joh 3:8).

Vägledande principer

De kristna är kallade att hålla fast vid följande principer när de söker fullfölja Kristi uppdrag på rätt sätt, särskilt i interreligiösa sammanhang.

1 HANDLA I GUDS KÄRLEK. De kristna tror att Gud är källan till all kärlek och följaktligen är de kallade att i sitt vittnesbörd leva i kärlek och älska sin nästa som sig själva (Matt 22:34-40; Joh 14:15).

2 FÖLJA JESU KRISTI FÖREDÖME. I alla livssituationer, särskilt i sitt vittnesbörd, är de kristna kallade att följa Jesu Kristi exempel och undervisning, att dela med sig av hans kärlek samt att ge ära åt Gud Fader i den heliga Andens kraft (jfr Joh 20:21-23).

3 HÄVDA KRISTNA DYGDER. De kristna är kallade till redbarhet, kärlek, medkänsla och ödmjukhet samt att beseгра allt högmod, överlägsenhet och nedsättande förtal (jfr Gal 5:22).

4 HANDLA I TJÄNST OCH RÄTTVISA. De kristna är kallade att agera rättvist och med ömsint kärlek (jfr Mik 6:8). De är dessutom kallade att tjäna andra och genom att göra detta se Kristus i sina minsta systrar och bröder (jfr Matt 25:45). Tjänande som till exempel att erbjuda undervisning, sjukvård, hjälpverksamhet och juridisk hjälp, hör ihop med att vittna om evangeliet. Att utnyttja situationer av fattigdom och nöd ingår inte i ett kristet handlande. De kristna ska fördöma och avhålla sig från varje form av frestande erbjudanden, däribland ekonomiska, eller belöningar av annat slag, när de utövar sitt tjänande.

5 VISA OMDÖME NÄR DET GÄLLER HELANDETS GÅVOR. Som en väsentlig del av vittnesbördet om evangeliet utövar de kristna helandets gåvor. De är kallade att bruka dessa gåvor med urskillning och med full respekt för mänsklig värdighet samt att försäkra sig om att människors sårbarhet och deras behov av helande inte utnyttjas.

6 TA AVSTÅND FRÅN VÅLD. Kristna är kallade att avvisa varje form av våld, också psykologiskt eller socialt, samt maktmissbruk när de vittnar. De ska också ta avstånd från våld, diskriminering eller förtryck från religiösa eller sekulära myndigheter inklusive våldshandlingar eller förstörelse av gudstjänstlokaler, heliga symboler eller texter.

7 HÄVDA RELIGIONS- OCH ÖVERTYGELSEFRIHET. Religionsfrihet, inklusive rätten att offentligt bekänna, praktisera, propagera för eller byta religion, härrör från människans värdighet, som grundas i att varje människa är skapad till Guds avbild (jfr 1 Mos 1:26). Därför har alla människor lika rättigheter och ansvar. Där någon religion blir verktyg för politiska syften eller då religiös förföljelse uppstår är de kristna kallade att gå in i ett profetiskt uppdrag och fördöma sådana handlingar.

8 VISA ÖMSESIDIG RESPEKT OCH SOLIDARITET. De kristna är kallade att förpliktiga sig att arbeta med alla människor i ömsesidig respekt samt att tillsammans främja rättvisa, fred och det gemensamma bästa. Interreligiös samverkan är en viktig dimension av ett sådant engagemang.

9 RESPEKTERA ALLA MÄNNISKOR. De kristna erkänner att evangeliet både utmanar och berikar kulturer. Också då evangeliet utmanar vissa aspekter i kulturerna är de kristna kallade att respektera alla människor. Kristna är även kallade att urskilja inslag i sina egna kulturer som utmanas av evangeliet.

10 AVVISA FALSKT VITNESBÖRD. De kristna bör tala uppriktigt och med respekt; de ska lyssna för att lära sig om och förstå andras tro och praktik samt uppmuntras att erkänna och uppskatta det som är sant och gott. Kommentarer eller kritiska synpunkter ska framföras i en anda av ömsesidig respekt i förvisning om att man inte bär falskt vittnesbörd gentemot andra religioner.

11 TRYGGA DET PERSONLIGA AVGÖRANDET. De kristna måste förstå att byte av religion är ett avgörande steg som måste ges tillräcklig tid för ordentlig eftertanke och förberedelse genom en process som tryggar den fulla personliga friheten.

12 BYGGA INTERRELIGIÖSA RELATIONER. De kristna bör fortsätta att bygga upp respektfulla och förtroendefulla relationer med människor som tillhör andra religioner för att underlätta en djupare ömsesidig förståelse, försoning och samverkan för det gemensamma bästa.

Rekommendationer

Den tredje konsultationen organiserades av Kyrkornas världsråd och Påvliga rådet för interreligiös dialog i samarbete med Evangeliska världsaliansen med deltagande av de största kyrkofamiljerna (katolska, ortodoxa, protestantiska, evangelikala och pentekostala). Den har ägt rum i en anda av ekumenisk samverkan för att förbereda detta dokument.

Syftet är att det ska studeras av kyrkor, nationella och regionala konfessionella organ och missionsorganisationer, särskilt av dem som verkar i interreligiösa sammanhang.

DESSA GEMENSKAPER REKOMMENDERAS ATT

1 **STUDERA** de ämnen som behandlas i detta dokument och, när det är lämpligt, formulera riktlinjer för hur man kan ge ett kristet vittnesbörd i olika situationer. Om möjligt bör det göras ekumeniskt och i samråd med representanter för andra religioner.

2 **BYGGA** relationer i respekt och förtroende med människor från alla religioner, särskilt på institutionell nivå mellan kyrkor och andra religiösa gemenskaper, vilka deltar i en pågående dialog som en del av sitt kristna engagemang. I vissa sammanhang, där långvarig spänning och konflikter har skapat djup misstänksamhet och brutit sönder förtroendet i gemenskapen, kan interreligiös dialog erbjuda nya möjligheter för konfliktlösning, upprättande av rättvisa, helande av minnen, försoning och fredsbyggande.

3 **UPPMUNTRA** kristna att stärka sin egen religiösa identitet och tro samtidigt som de fördjupar sin kunskap om och förståelse för olika religioner. För att göra detta bör perspektiv från anhängare av dessa religioner tas med. De kristna bör undvika att framställa tro och praktik i andra religioner på ett felaktigt sätt.

4 **SAMARBETA** med andra religiösa gemenskaper som är engagerade i interreligiöst försvar av rättvisa och det gemensamma bästa samt, överallt där det är möjligt, uppträda tillsammans i solidaritet med människor som befinner sig i konfliktsituationer.

5 **UPPMANA** sina regeringar att försäkra att religionsfriheten är garanterad och allmänt omfattad, i vetskap om att i många länder är religiösa institutioner och personer förhindrade att utöva sin mission.

6 **BE** för sina medmänniskor och deras välbefinnande samt inse att bönen utgör en integrerad del av det vi är och vad vi gör, liksom av Kristi uppdrag.

Appendix: Bakgrund till dokumentet

1. I dagens värld finns det en växande samverkan bland kristna och emellan kristna och dem som tillhör andra religioner. Påvliga rådet för interreligiös dialog (PCID) och Kyrkornas världsråds Program för interreligiös dialog och samverkan (WCC-IRDC) har bedrivit ett sådant samarbete.¹ Exempel på ämnen där PCID/WCC-IRDC har samverkat tidigare är: "Interreligiösa äktenskap" (1994-1997),² "Interreligiös bön" (1997-1998)³ samt "Afrikansk religiositet" (2000-2004). Detta dokument är ett resultat av deras gemensamma arbete.

2. Det finns ökande interreligiösa spänningar i dagens värld med våld och förluster av mänskligt liv. Politiska, ekonomiska och andra faktorer spelar en roll i dessa spänningar. Också kristna är ibland inblandade i dessa konflikter, både frivilligt och ofrivilligt, antingen som förföljda eller som utövare av våld. Som svar på detta beslöt PCID och WCC-IRDC att ta upp problemen i en gemensam process för att ta fram gemensamma rekommendationer för kristet vittnesbörd. WCC-IRDC inbjöd Evangeliska världssalliansen (WEA) att delta i denna process, vilket de gjorde med glädje.

3. Till att börja med hölls två konsultationer, den första i Lariano, Italien, i maj 2006, med rubriken "Att värdera verkligheten". Där delade representanter från olika religioner synpunkter och erfarenheter kring frågor om konversion. Ett utdrag ur ett uttalande från denna konsultation lyder: "Vi betygar att, medan var och en har rätt att inbjuda andra att förstå deras tro, får detta aldrig ske genom att kränka andras rättigheter eller religiösa känslor. Religionsfrihet innebär för oss alla det lika ovillkorliga ansvaret att respektera andras tro, och att aldrig förtala, uttrycka sig nedsättande om eller framställa andras tro på ett oriktigt sätt med syfte att bekräfta den egna trons överlägsenhet."

¹ För svensk del har Sveriges Kristna Råd gett ut en samling ekumeniska dokument kring dessa frågor: *Religionsmöte – Ekumeniska dokument*, red. Katrin Åmell, Sveriges Kristna Råds skriftserie nr 9, 2006.

² Anpassat till svenska förhållanden: *Äktenskap där religioner möts*, red. Cajsa Sandgren & Katrin Åmell OP, Sveriges Kristna Råds skriftserie nr 16, 2011.

³ Se *Kan vi be tillsammans? – Ett ekumeniskt studiematerial om bön i mångreligiös kontext. Sammanfattat och bearbetat av Katrin Åmell OP*, Sveriges Kristna Råds skriftserie nr 11, 2007.

4. Den andra ekumeniska konsultationen hölls i Toulouse, Frankrike, i augusti 2007, kring samma ämnesområden. Frågor kring familj och gemenskap, respekt för andra, ekonomi, marknadsföring och konkurrens, samt våld och politik diskuterades grundligt. Pastoral ämnen och missionsfrågor kring dessa teman blev utgångspunkt för teologisk reflektion och för de principer som utvecklats i detta dokument. Varje ämne är i sig viktigt och förtjänar mer uppmärksamhet än vad som kunnat ges i dessa rekommendationer.

5. Deltagarna i den tredje ekumeniska konsultationen möttes i Bangkok, Thailand, den 25–28 januari 2011 och slutförde detta dokument.

Översättning från det engelska originalet: Per-Magnus Selinder och Sveriges Kristna Råds arbetsgrupp för religionsteologi.